

Povelja o dobroj praksi

koju promiče zajednica revizora (revizori Komisije i revizijska tijela zemalja članica) pri provođenju revizija u okviru Kohezijske politike, Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo te Fonda europske pomoći za najpotrebitije

Ref. Ares(2018)778117 - 09/02/2018

Homologni sastanak 2017. bio je posvećen praćenju preporuka o pojednostavljivanju koje je revizorska zajednica dala korisnicima Europskih strukturnih i investicijskih fondova, a vezano za revizijska područja i pitanja. Postoji jasan zahtjev i očekivanje sudionika da pojednostavne provođenje programa i kontrolne mehanizme.

Zajednica revizora Kohezijske politike, Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo te Fonda europske pomoći za najpotrebitije (koju čine revizijske službe Komisije i revizijska tijela nadležna za programe) analizirala je preporuke utvrđene tijekom Homolognog sastanka.

Dok se revizori također suočavaju s poteškoćama zbog složenosti pravila, procedura i sustava upravljanja i kontrola, trebaju pružiti uvjerenje usprkos okruženju u kojem se konstantno pojavljuju rizici. Uvjereni su da složenost doprinosi riziku od činjenja grešaka.

U isto je vrijeme određena razina složenosti inherentna Fondovima zbog raspona opsega područja ulaganja i intervencija.

Revizori su uvjereni da mogu doprinijeti podijeljenim ciljevima jednostavnije provedbe te konstruktivnih, pravednih i transparentnih odnosa među programskim tijelima i korisnicima.

U tu svrhu, bez dovođenja u pitanje neovisnosti svojih članova, revizorska je zajednica, koliko god je to u njezinoj moći, predana tome da doprinese pojednostavljenju, poboljšanoj pravnoj jasnoći i smanjenju kontrolnog opterećenja do razine koja je potrebna za osiguranje ispunjenja povezanih uloga i zahtjeva. Revizori su također uvjereni da uvijek ima prostora za daljnje poboljšanje komunikacije među programskim tijelima, što predstavlja dugoročni i zajednički cilj.

To može samo doprinijeti uzajamnom razumijevanju, predvidljivosti i pravnoj sigurnosti za sve što za sobom povlači smanjenje nepotrebno složenih pravila i procedura na nacionalnoj razini, koji su osmišljeni u svrhu izbjegavanja grešaka (strah od revizija), ali što u konačnici dovodi do dodatnog administrativnog opterećenja, birokracije i daljnjih grešaka (*gold plating*).

Istovremeno, revizorska zajednica teži kvalitetnim revizijama, u skladu s primjenjivim revizijskim standardima te primjenjivim pravilima i propisima.

Naglašava se da navedeno zahtijeva trajno stručno usavršavanje revizora, strogi nadzor i nad eksternaliziranim (*outsourcanim*) poslovima, pravedni postupak očitovanja revidiranih subjekata i pravovremeno ažuriranje revizijskih procedura i alata. Članovi revizorske zajednice uzimaju u obzir i pridržavaju se međunarodno priznatih revizijskih standarda u svome radu, a kako se zahtijeva propisima i njihovim institucionalnim ustrojstvom.

U ovoj se Povelji navode samo neki od tih revizijskih standarda¹, posebno relevantnih za teme koje su predmet razmatranja i rasprava na Homolognom sastanku 2017.

Mi, članovi revizorske zajednice za Kohezijsku politiku, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo te Fond europske pomoći za najpotrebitije, uzimajući u obzir svoje institucionalno ustrojstvo, raspoloživu radnu snagu i načelo proporcionalnosti te bez prejudiciranja stručne neovisnosti, nastojimo kontinuirano promicati dobru praksu u svojim revizijskim angažmanima i odnosima s revidiranim subjektima.

"Revizor će eksplicitno definirati jednog ili više korisnika revizijskog izvješća i odgovornu stranu te će razmotriti utjecaj njihovih uloga kako bi se provela revizija i u skladu s tim će se odvijati komunikacija."

ISSAI 4000 - Zahtjev 101

Prepoznamo potrebu za jasnim i pravovremenim planiranjem revizija. Stoga promičemo sljedeću praksu:

1. Pravovremeno upoznati revidirane subjekte s revizijskim planovima, uključujući prirodu, termin i djelokrug planiranih revizijskih postupaka (za revizije sustava temeljem redovito ažurirane procjene relevantnih rizika).
2. Pravovremeno obavijestiti revidirane subjekte o revizijskim angažmanima službenim dopisom ili službenom korespondencijom. Dopis o početku revizije potrebno je poslati dovoljno unaprijed kako bi se omogućilo revidiranom subjektu da se primjereno pripremi za reviziju, a obuhvaća djelokrug revizije, planirane datume, sastav revizorskog tima i popis dokumentacije koja treba biti raspoloživa za reviziju. To doprinosi nesmetanom, djelotvornom i učinkovitom provođenju revizijskog angažmana.
3. Definirati i priložiti uz dopis o početku revizije dokument u kojem se navode obostrana očekivanja vezano uz reviziju, navodeći: očekivanja, prava i obveze obje strane tijekom različitih faza revizije i modalitete vezano uz izvješćivanje, očitovanje revidiranog subjekta i žalbeni postupak.
4. Predvidjeti uvodni sastanak s revidiranim subjektom/-ima (početni sastanak).
5. Imenovati primjerene revizijske resurse za obavljanje revizije uzimajući u obzir složenost revizije i iskustvo revizora.
6. Usuglasiti indikativni terminski plan revizije s revidiranim subjektom kako bi se omogućila primjerena raspoloživost relevantnih zaposlenika za cjelokupni revizijski angažman (terenska provjera, indikativni datumi za izradu nacрта i konačnog izvješća te za očekivana očitovanja revidiranog subjekta).

¹ Referenca na ISSAI (Međunarodne standarde vrhovnih revizorskih institucija) u dokumentu prvenstveno se daje u ilustrativne svrhe te ga tijela za reviziju koriste bez dovođenja u pitanje druge međunarodno prihvaćene revizijske standarde, kao što su IFAC (Međunarodna federacija računovođa), IIA (Institut unutarnjih revizora), itd.

"Vrhovna revizorska institucija će osigurati da revizorski tim kolektivno ima potrebna stručna znanja za provođenje revizije."

ISSAI 4000 - Zahtjev 85

Prepoznamo potrebu za stručno provedenom **revizijom na terenu**. Stoga promičemo sljedeću praksu:

7. Uspostaviti procese i postupke kako bi se osiguralo da su provedene revizijske aktivnosti dobro pripremljene i stručno provedene, da revizori koji provode takve revizije individualno i/ili kolektivno imaju potrebne sposobnosti i vještine.

8. Osigurati da se aktivnosti revizorskog tima prikladno vode, nadziru i pregledavaju tako da revizijske nalaze pregledavaju i kontroliraju drugi iskusni revizori.

9. Po potrebi organizirati redovne sastanke i/ili mehanizam pružanja povratnih informacija s (ako je prikladno) revizijskim tijelom, upravljačkim tijelom i/ili tijelom za ovjeravanje, kako bi se osigurale neslužbene ažurne informacije o napretku revizijskog angažmana i utvrđenih revizijskih nalaza, posebice onih s mogućim financijskim učinkom.

10. Pravovremeno razjasniti revidiranim subjektima koji revizijski dokaz nedostaje i usuglasiti se o terminskom planu za dostavu dokumenata/dokaza koji nedostaju kako bi se izbjegli nepotrebni preliminarni nalazi.

11. Predvidjeti završni sastanak s revidiranim subjektom/-ima kako bi se sažela pitanja utvrđena tijekom revizije na terenu. Završni je sastanak potrebno održati blizu ili nakon završetka revizije na terenu u prisutnosti predstavnika svih subjekata koji su sudjelovali u reviziji. Tom se prilikom raspravlja o preliminarnim nalazima kao i o pozitivnim učincima ili utvrđenoj dobroj praksi.

"Revizor će sastaviti revizijsko izvješće na temelju načela cjelovitosti, objektivnosti, pravovremenosti, točnosti i očitovanja zaprimljenih od revidiranog subjekta."

ISSAI 4000- zahtjev 202

"Revizor će pripremiti revizijsku dokumentaciju koja je dovoljno detaljna kako bi osigurala jasno razumijevanje obavljenog posla, dobivenih dokaza i usvojenih zaključaka. Revizor će pripremiti revizijsku dokumentaciju pravovremeno, ažurirat će je tijekom revizije i upotpuniti dokumentaciju o dokazima koji potkrjepljuju revizijske nalaze prije nego se izda revizijsko izvješće."

ISSAI 4000- zahtjev 89

Priznajemo da je **izvješćivanje** ključno za informiranje o rezultatima revizije. Stoga promičemo sljedeću praksu:

- 12.** Dokumentirati reviziju cjelovito i detaljno kako bi se omogućiloiskusnom revizoru, koji nije uključen u predmetnu reviziju, da razumije koje su revizijske aktivnosti provedene kako bi se potkrijepili zaključci.
- 13.** Navesti u revizijskom izvješću samo nalaze koje potkrjepljuju dovoljno detaljni dokazi, uzimajući u obzir dodatne informacije i dokaze koje je pružio revidirani subjekt nastavno na provedenu reviziju na terenu (i tijekom postupka očitovanja revidiranog subjekta).
- 14.** Osigurati da se navedu jasni nalazi i zaključci koji uključuju sljedeće informacije kako bi se osiguralo povjerenje u revizijske zaključke i kako bi se izbjegli nesporazumi: primjenjive pravne odredbe, provedene aktivnosti, pravne i druge odredbe koje su prekršene, uzrok, učinak i posljedice nalaza na proračun EU-a.
- 15.** Tražiti, ukoliko se ukaže potreba (primjerice ako postoji sumnja u nejasne odredbe/pravila prihvatljivosti/proceduralna pitanja), pojašnjenja od stručnjaka i stručnih službi, bez prejudiciranja revizorove stručne prosudbe.
- 16.** Uključiti u (konačno) revizijsko izvješće barem sljedeće elemente: primatelja, naslov, primijenjene revizijske standarde, izvršni sažetak (s dodanom vrijednosti primjerice za duga izvješća), opis predmeta i djelokrug revizije te pristup, nalaze, (sažetak) odgovora od strane revidiranog subjekta i ocjenu od strane revizora, kao i zaključke i preporuke.
- 17.** Predložiti preporuke za nalaz, koje su ostvarive za revidirani subjekt u realnom vremenskom razdoblju.
- 18.** Osigurati dovoljno vremena za revidirane subjekte da pruže odgovore na nacрте nalaza (postupak očitovanja revidiranog subjekta), ali unutar strogo utvrđenog vremenskog okvira kako je definirano u dokumentu s navedenim uzajamnim očekivanjima (vidi točku 3. iznad), tako da revizor može pravovremeno i svrhovito donijeti revizijski zaključak i preporuke. Raspraviti, ako je potrebno, nacрте nalaza s revidiranim subjektom kako bi se osiguralo da su nalazi cjeloviti, točni i pravedno prikazani; na odgovarajući način uvrstiti odgovore od strane revidiranih subjekata u izvješće te dati odgovore i ocjene istih.
- 19.** Osigurati da izvješće odobri i potpiše osoba s odgovarajućim ovlaštenjem za zastupanje tijela za reviziju/slужbe.
- 20.** Izvijestiti o nalazima u skladu s tipologijom grešaka, kako je prethodno usuglašeno s revizijskom zajednicom, kako bi se doprinijelo cjelokupnoj analizi grešaka koju provodi Komisija.
- 21.** Također, obavijestiti revidirane subjekte u izvješću ili zasebnom dokumentu o nalazima male važnosti, a za koje se smatra da doprinose poboljšanjima.
- 22.** Obavijestiti o revizijskim nalazima i rezultatima (izvješćima) sve revidirane strane (osiguravajući pritom da su korisnici prikladno i pravovremeno obaviješteni o nalazima koji se odnose na njih).
- 23.** Provesti analizu preliminarnih i nepotvrđenih (odbačenih) nalaza slijedom postupka očitovanja od strane revidiranog subjekta kako bi se poboljšao revizijski proces / metodologija.

"Revizor će na učinkovit način komunicirati s revidiranim subjektom i rukovodstvenim razinama tijekom revizijskog procesa."

ISSAI 4000 - Zahtjev 96

Prepoznavamo potrebu za jasnom, točnom, objektivnom i cjelovitom **komunikacijom**. Stoga promičemo sljedeću praksu:

24. Održavati redovne tehničke sastanke među svim revizorima Kohezijske politike, Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo te Fonda europske pomoći za najpotrebitije s ciljem razmjene praktičnih rješenja te utvrđenih slabosti i dobre prakse.

25. Usuglasiti se oko prikladnih vremenskih termina, primjerice među revizijskim i upravljačkim tijelima / tijelima za ovjeravanje, vezano za prijenos nacrtu računa, izjave o upravljanju i godišnjeg sažetka.

26. Prikladna komunikacija s programskim tijelima kako bi se olakšao proces praćenja preporuka.

27. Pravovremeno upoznati sve relevantne strane (uključujući i revidirane subjekte) s godišnjim/višegodišnjim revizijskim planovima.

28. Doprinijeti, u najvećoj mogućoj mjeri i uzimajući u obzir raspoložive resurse, aktivnostima jačanja kapaciteta za revizore i revidirane subjekte, kako bi se razvilo zajedničko razumijevanje grešaka koje je potrebno izbjeći među Komisijom, programskim tijelima i korisnicima te kako bi se razmjenjivala saznanja i informacije.

29. Upoznati programska tijela s revizijskom metodologijom, kontrolnim listama i alatima, kako bi se razmijenila stručna znanja i povećala transparentnost revizijskog procesa.

30. Navesti analizu nalaza u sažecima izvješća (primjerice u godišnjim kontrolnim izvješćima ili *ad hoc* sintezama revizijskih nalaza) u skladu s tipologijom koju su usuglasili Europska komisija i tijela za reviziju; obavijestiti programska tijela i korisnike o (anonimnim) revizijskim nalazima i utvrđenim specifičnim rizičnim područjima kako bi se podigla svijest i spriječile buduće slične nepravilnosti.

31. Doprinijeti širenju potvrđene dobre prakse među programskim tijelima i svim dionicima.

32. Koristiti IT revizijske alate, gdje se to smatra razmjernim, za pohranu revizijskih nalaza, vezano za procjene i analize tipova nalaza i oblikovanje prikladnih preporuka kako bi se otklonile najčešće slabosti.

33. Uzimajući u obzir neovisnost i integritet, promicati aktivnu komunikaciju putem svih službenih i neslužbenih kanala, s upravljačkim tijelom / tijelom za ovjeravanje i njihovim posredničkim tijelima, kako bi se osigurala brza i djelotvorna razmjena informacija.

Potpisano elektroničkim potpisom 09/02/2018 15:35 (UTC+01) u skladu s člankom 4.2 (Valjanost elektroničkih dokumenata) Odluke Komisije 2004/563.